PENSIONSPLANLÆGNING 55 +

PensionDanmark

AGENDA

- Lidt om tilbagetrækningsaldre
- Før folkepensionsalder:
  - Efterløn, Tidlig Pension, Seniorpension
- Folkepension og øvrige offentlige ydelser
- Egne pensionsordninger:
  - PensionDanmark, andre selskaber eller banker
- Øvrige indtægter som pensionist:
  - Opsparing i ”frie midler” og friværdi i bolig
- Jura
  - Arv, testamente og begunstigelse - Nærmeste pårørende
  - Fremtidsfuldmagt
- Hjælp og oplysninger om pension – hvor?

LIDT OM TILBAGETRÆKNINGSALDRE

Udbetalingsalder og pensionsalder

HVORNÅR GÅR VI PÅ PENSION?

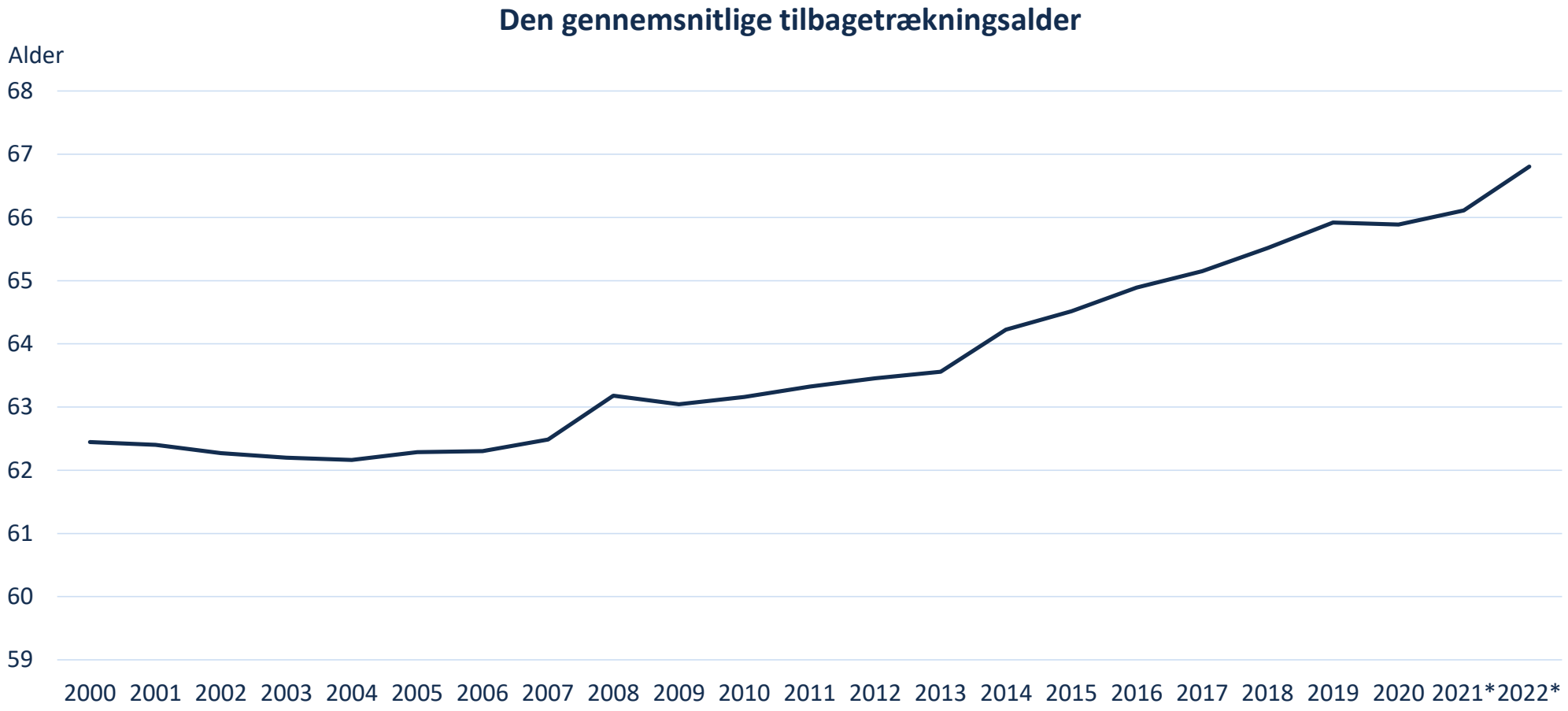

Kilde: F&P.

HVORNÅR KAN DU GÅ PÅ PENSION?

Født efter	Folkepensionsalder
Før 1954	65 år
1. januar 1954 -	65½ år
1. juli 1954 -	66 år
1. januar 1955 -	66½ år
1. juli 1955 -	67 år
1. januar 1959 -	67 år
1. juli 1959 -	67 år
1. januar 1960 -	67 år
1. juli 1960 -	67 år
1. januar 1963 -	68 år
1. januar 1967	69 år
1. januar 1971*	70* år

Tidligste udbetalingsalder – private pensioner

Ordning oprettet før 1.5.2007	60 år
1.5.2007-31.12.2017	5 år før folkepension
1.1.2018 eller senere	3 år før folkepension

*Folkepensionsalderen, hvis du er født efter 1.1.1971 (fra 2040) er et skøn og skal først vedtages af Folketinget i 2025.

OFFENTLIGE YDELSER

Seniorpension, folkepension m.fl.

SENIORPENSION

SENIORPENSION

- Er en mulighed, hvis du har:
  - højest 6 år til din folkepensionsalder
  - været mindst 20-25 år på arbejdsmarkedet
  - Helbredsbetinget visitation: Højst 15 timers arbejdsevne pr. uge i seneste job af mindst 12 måneders varighed
- Samme ydelse, som førtidspensionen. I 2025:
  - Enlig: 253.236 kr. før skat
  - Gift eller samlevende: ca. 215.256 kr. før skat (ca. to tredjedele er del af et par)
- Lempelige regler (boligstøtte, ejendoms-værdiskat mv.) - også for seniorpensionister
- Selvstændig myndighed under ATP har tilkendelseskompetencen

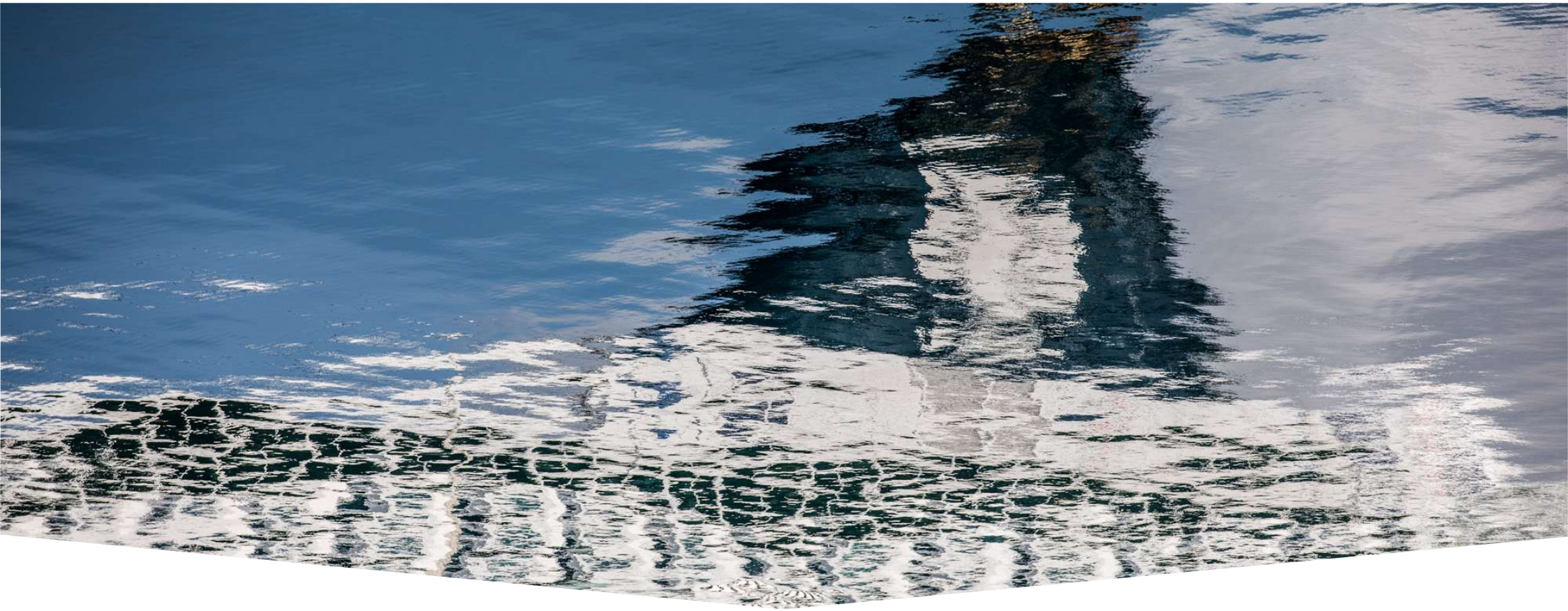

EFTERLØN

EFTERLØN - OVERBLIK

Årgang	Efterlønsperiode	
Frem til 31.12.1953	60 år (5 år)	65 - folkepension
1.1.1954-30.6.1954	60½ år (5 år)	65¼ - folkepension
1.7.1954-31.12.1954		
1.1.1955-30.6.1955		
1.7.1955-31.12.1955		
1.1.1956-30.6.1956		
1.7.1956-31.12.1958		67 – folkepension (2023-)
1.1.1959-30.6-1959		67 – folkepension (2026)
1.7.1959-31.12.1962	64 år (3 år)	67 – folkepension (2026-)
1.1.1963-31.12.1966	65 år (3 år)	68 – folkepension (2031-)
1.1.1967-31.12.1970	66 år (3 år)	69 – folkepension (2036-)
1.1.1971-31.12.1974	67 år (3 år)	70 – folkepension (2041-)
1.1.1975 eller senere	68 år (3 år)	71 – folkepension (2046-)

FP-alder er opnået senest i 2023

Nye regler for modregning i f.t. efterløn

Estimater – næste behandling 2025

EFTERLØN

MAX. SATSER

- Efterløn (alle født efter 1.7.1959) – én sats:
  - Max. 100% af dagpengesats i hele perioden
  - 2025: 21.092 kr. om måneden - 253.104 kr. om året - fuldtidsforsikrede
  - 2025: 14.061 kr. om måneden - 168.732 kr. om året - deltidsforsikrede

EFTERLØN OG PENSION

MODREGNINGSREGLER – FØDT EFTER 1. JAN. 1956

Pensionsordninger	Engangsudbetaling eller ingen udbetaling	Løbende udbetaling
Livsvarig pension (uden depotværdi)	Beregningsgrundlag er 80% af den indberettede årlige ydelse. Her trækkes 80% fra efterlønnen	64% af den faktiske årlige ydelse trækkes fra efterlønnen
Ratepension, aldersopsparing, kapitalpension (med depotværdi)	Beregningsgrundlag er 5% af pensionsformuen ("bruttoficeret")ved efterlønsalder. Her trækkes 80% fra efterlønnen	64% af den faktiske årlige ydelse trækkes fra efterlønnen
ATP, ægtefælle- og samleverpension, børnepension og invalidepension	Påvirker ikke efterlønnen	Påvirker ikke efterlønnen

EFTERLØN – SKATTEFRI PRÆMIE

- Optjening af skattefri præmie
  - Starter ved fortsat arbejde efter opfyldelse af udskydelsesreglen (3 år før FP-alder)
  - For hver 481 timer optjenes 15.186 kr. (2025) Det svarer til et kvartal, hvis du arbejder 37 timer om ugen
  - Deltid medfører længere optjeningsperiode
- Maksimal skattefri præmie er:
  - 182.232 kr. (2025)
  - Svarer til 12 kvartaler på fuld tid – der optjenes kun ”hele” portioner

- Præmien kan først udbetales ved overgang til folkepension
- Ved dødsfald inden efterløn, udbetales der til boet
- Har du spørgsmål til efterløn? Kontakt din A-kasse

TIDLIG PENSION

”Arne-pension”

TIDLIG PENSION

I eksemplet nedenfor er borgeren født før den 01.01.1965. For borgere født efter den 01.01.1965 er optjeningsperioden frem til 62 år.

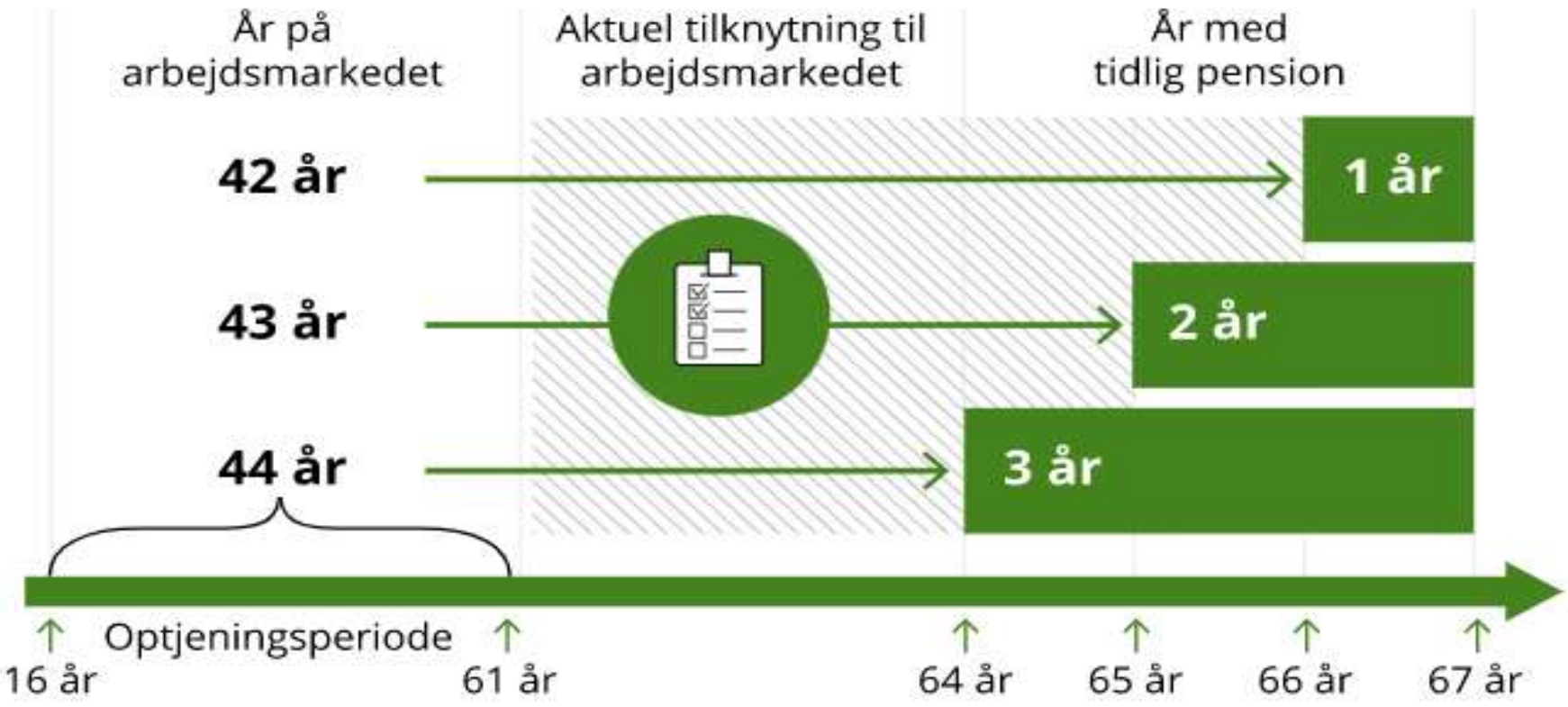

RET TIL TIDLIG PENSION

- **Hvornår og hvem ?**
  - Ordningen trådte i kraft 1. januar 2022
  - Der kan ansøges om rettigheder fra 6 år før FP-alder – pt. 61 år
  - Rettighed opgøres kun i ”hele” år - altså 1, 2 eller 3 års ”Tidlig pension” – ikke fx 18 måneder
  - Krav om 42-44 års ”arbejdsmarkedsanciennitet” (stiger i takt med stigning i FP-alder)
  - Andet end beskæftigelse tæller med ved opgørelse af anciennitet (eks. Syge- og arbejdsløshedsdagpenge, praktikperioder m.m.)
  - Primær kilde til oplysninger er atp-bidrag, men ”hul igennem” til Rigsarkivet
  - Krav om fortsat tilknytning til arbejdsmarkedet
  - Ansøges via Borger.dk (UdbetalingDanmark)

- **Hvor meget ?**
  - Samme beløb som folkepension for *enlige* – uanset civilstand - ekskl. Ældrecheck
  - I 2025: 14.976 kr. pr. måned – 179.712 kr. årligt
- **Modregning ?**
  - Ingen modregning for partners indkomst
  - Lønindkomst på op til 27.100 kr. pr. år (2025) uden modregning
    - Derover modregnes med 64 % af overskydende beløb
  - Modregning for *pensionsopsparing*:
    - Bundfradrag på 113.000 kr. i årlig udbetaling (2025) – svarende til pensionsopsparing på ca. 2 mio. kr. (bortfald ved ca. 5 mio. kr.)

VALGET MELLEM EFTERLØN OG TIDLIG PENSION

- Anciennitet på arbejdsmarkedet:
  - Hvor længe kan du få ret til tidlig pension: 0, 1, 2, 3 år ?
- Størrelsen på ydelserne:
  - Efterløn: max. 253.104 kr., tidlig pension max. 179.712 kr.
- Forskel på modregning for arbejdsindtægt – vil du arbejde i perioden – og hvor meget ?
- Forskelle på modregning for pensionsformue:
  - Tidlig pension: Bundfradrag på 113.000 kr. svarende til ca. 2 mio. kr. i opsparing
  - Efterløn: Fra ”bunden”
- Det kan ikke anbefales at melde sig ud af efterlønsordningen uden sikkerhed for at kunne få ret til tidlig pension – og det kan du først få 6 år før folkepensionsalder
  - Tænk også på mulighed for seniorjob

ATP OG FOLKEPENSION

ATP

- ”Arbejdsmarkedets Tillægspension”
  - Siden 1964
  - Se din lønseddel
- Hvornår?
  - Din folkepensionsalder
- Hvor meget?
  - ATP.dk
  - Pensionsinfo.dk
  - Typisk 18.000 – 20.000 kr. årligt
- Hvor længe?
  - Livsvarigt

FOLKEPENSION – BETINGELSER OG ALDER

- Du skal opfylde tre betingelser for at få folkepension

  Udover din alder skal du som hovedregel også:

  - være dansk statsborger
  - have fast bopæl i Danmark
  - have boet i Danmark i mindst tre år fra du fyldte 15 år og frem til pensionsalderen
    - For at få det fulde beløb, skal du have haft fast bopæl i Danmark i mindst 40 år, fra du fyldte 15 år og frem til din folkepensionsalder.
    - Du kan måske få folkepension, selvom du ikke har boet i Danmark i 40 år, men du får et mindre beløb. Det kaldes 'brøkpension', fordi du kun får en brøkdel af det fulde beløb. Har du fx boet i Danmark i 20 år, vil du få halvdelen af det fulde beløb.
- Opfylder du ikke betingelserne, kan du alligevel have ret til folkepension, hvis du opfylder en af undtagelserne
- Folkepension skal – og kan - søges/udsættes 6 mdr. før din folkepensionsalder
- Læs mere om betingelserne og hvordan du søger på www.borger.dk

FOLKEPENSION – HVOR MEGET?

Grundbeløb (2025)

- Enlige
  - 7.198 kr. pr. måned (86.376 kr. pr. år)
- Gift/samlevende
  - 7.198 kr. pr. måned (86.376 kr. pr. år)
- Påvirkes af ikke (længere) af arbejdsindtægter
- Påvirkes ikke af pensionsindtægter
- Opsat folkepension
  - Præmiering på ca. 6% pr. år
  - Krav til min. beskæftigelse (750 timer pr. år)
  - Min. 2 mdr. – max. 10 år

Pensionstillæg (2025)

- Enlige
  - 8.329 kr. pr. måned (99.948 kr. pr. år)
- Gift/samlevende
  - 4.262 kr. pr. måned (51.144 kr. pr. år)
  - >Påvirkes af pensionsindtægter og anden løbende indtægt, men ikke (længere) af arbejdsindtægter (ej heller ægtefælles/samlevers)
- Gift/samlevende
  - Fradragsbeløb på 192.000 kr. pr. år
  - Bortfalder ved 351.825 kr. pr. år (511.650 kr., når begge er pensionister)
- Enlige
  - Fradragsbeløb på 95.800 kr. pr. år
  - Bortfalder ved 419.256 kr. pr. år

ØVRIGE SOCIALE YDELSER 1

- Boligsikring
  - Lejere - ikke specifikt for pensionister
- Indefrysning af ejendomsskat
  - Ejere (folkepensionist, social pension, efterløn, delpension - ansøges ved borgerservice)
- Ældrecheck – max. 25.700 kr. (2025) - skattepligtig
  - Ret til folkepension den 1. januar i udbetalingsåret
  - Formue (incl. Ægtefælle/samlevers) mindre end 103.100 kr. (2025)
  - Også afhængig af ”personlig tillægsprocent”
    - Reduceres hvis indtægt udover FP overstiger 35.200/69.700 kr. (Enlig/par - 2025) - Bortfald ved 93.500/187.400 kr.
  - Bopælskrav i Danmark á la folkepension (brøkpension)
  - Udbetales automatisk ved bopæl i Danmark

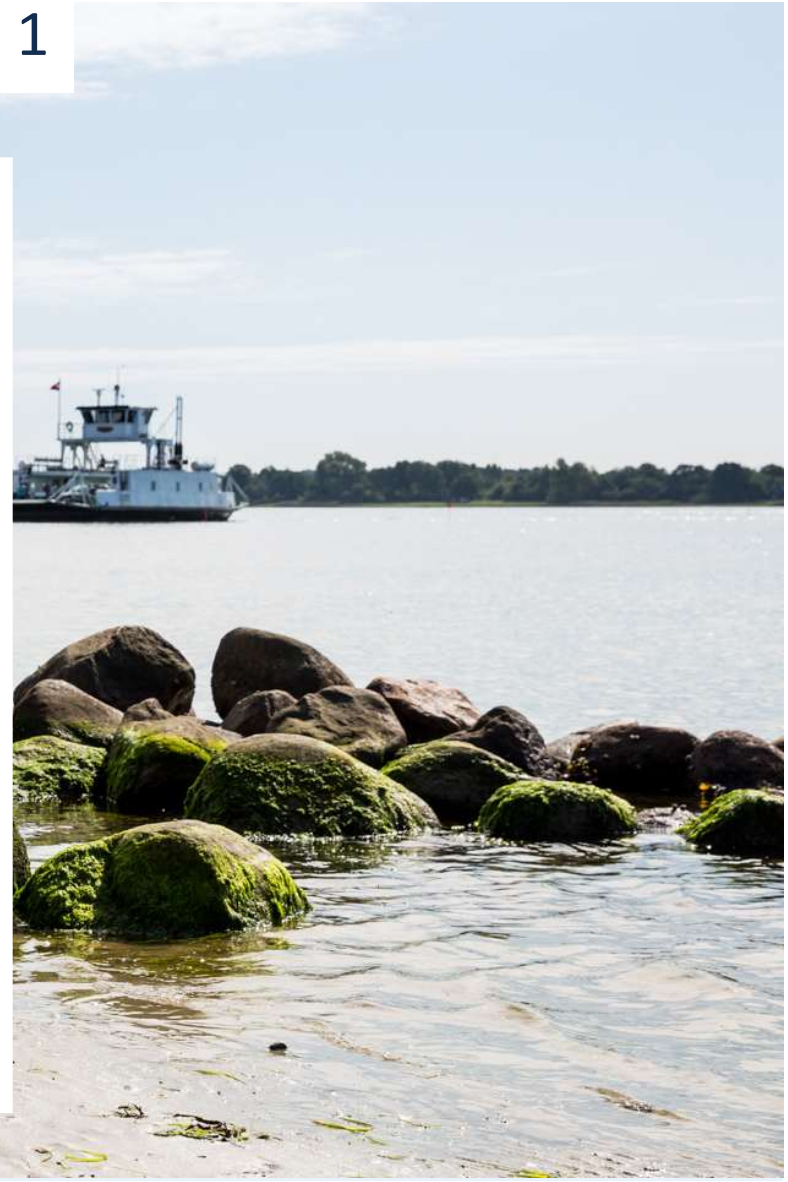

ØVRIGE SOCIALE YDELSER 2

- Seniorpræmie – arbejde efter opnåelse af FP-alder
  - Født efter 1. januar 1954
  - Første 12 mdr.: 48.555 kr. – (2025) skattefrit beløb
  - Efterfølgende 13 – 24 mdr. 28.902 kr. – (2025) skattefrit beløb
- Varmetillæg (2025)
  - Udgifter over 6.000 kr./9.000 kr. (enlig/samlevende) - max. udgift 30.400 kr.
  - Kompliceret - afhængig af den personlige tillægsprocent – regnes af kommunen
  - Intet varmetillæg, hvis personlige tillægsprocent er 0
- Helbredstillæg (fx: medicin, tandlæge, høreapparat, fys./kir., psykologhjælp)
  - Kompliceret - afhængig af den personlige tillægsprocent – regnes af kommunen
  - Intet helbredstillæg, hvis formue er over 103.100 kr. (2025) - incl. Ægtefælles/samlevers formue
- Personligt tillæg
  - Der kan søges (kommunen) om personligt tillæg som folkepensionist. Der kan også søges, hvis der modtages førtidspension efter de gamle regler, dvs. reglerne fra før 2003. Man skal være særligt vanskeligt stillet økonomisk for at få personligt tillæg.

PENSIONDANMARK

og evt. øvrige pensionsordninger

PENSIONSTYPER - GENERELT

- Aldersopsparing – max. 9.400/61.200 kr. i 2025
  - Engangsudbetaling
  - ”Nettoudbetaling” – ingen skat af udbetaling
- Kapitalpension (lukket siden 2014)
  - Engangsudbetaling
  - 40% afgift
- Ratepension – max. 65.500 kr. i 2025
  - Løbende månedlig udbetaling i 10-30 år
  - Fradragsret – skat af udbetaling
- Livrenter/livsvarig pension
  - Løbende månedlig udbetaling
  - Livsvarig
  - Garantiperiode – standard i PensionDanmark
  - Ubegrænset fradragsret – skat af udbetaling
  - "Lille ydelse" (PBL § 29, stk. 3): 12.800 kr. i 2025

ALDERSOPSPARING

INDBETALING OG UDBETALING

INDBETALING

- Ingen ret til fradrag
- År til pension:
  >7 år: 9.400 kr. <7 år: 61.200 kr.
- Indbetalingen går først til aldersopsparing

UDBETALING

- Engangsbeløb
- Skattefri udbetaling
- Du kan hæve af flere omgange
- Påvirker ikke din folkepension

VED DØD

- Inden du har fået udbetalt alle pengene, får dine begunstigede (nærmeste pårørende) resten af pengene

TIDSLINJE

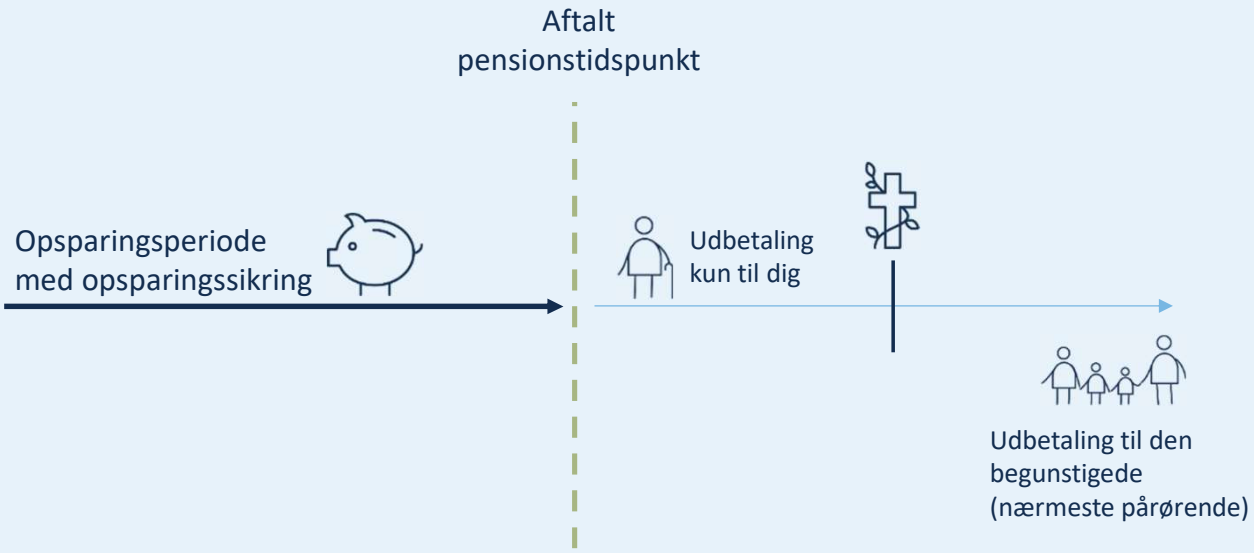

RATEPENSION

INDBETALING OG UDBETALING

INDBETALING

- Du får fradrag af dine indbetalinger
- Max indbetaling 65.500 kr. i 2025
- 50 pct. af din indbetaling

UDBETALING

- Månedligt beløb i 10-30 år
- Du betaler skat af udbetalingerne
- Kan påvirke din folkepension

VED DØD

- I udbetalingsperiode, får dine begunstigede (nærmeste pårørende) resten af udbetalingerne

TIDSLINJE

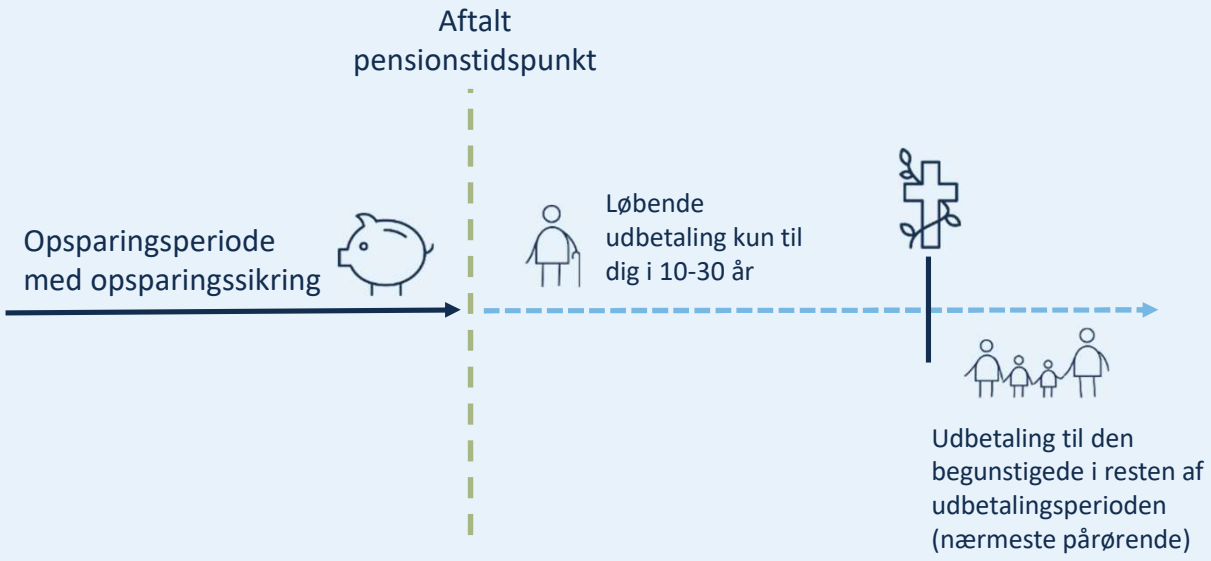

LIVSVARIG PENSION

INDBETALING OG UDBETALING

INDBETALING

- Du får fradrag for dine indbetalinger
- Intet loft for indbetaling
- 50 pct. af din indbetaling

UDBETALING

- Månedligt beløb så længe du lever
- Du betale skat af udbetalingerne
- Kan ikke ændres til andre udbetalinger
- Kan påvirke din folkepension

VED DØD

- Standard = 10 års sikring
- Valgmulighed inden for lovens rammer.

TIDSLINJE

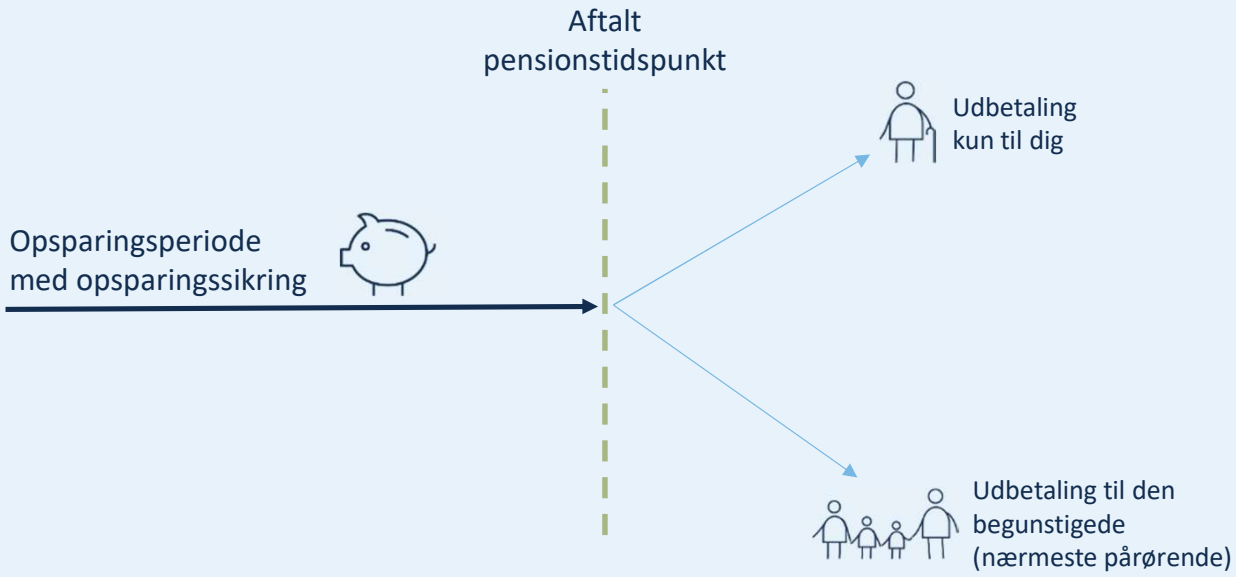

FORSIKRINGERNES OPHØR

- Supplerende førtidspension
  - 3 år før folkepensionsalder
- Engangsbeløb ved visse kritiske sygdomme
  - Forsikringen gælder, indtil du begynder at få udbetalt hele din pension, eller op til fem år efter at indbetalingerne er stoppet
- Hele opsparingen udbetales ved dødsfald inden pensionsudbetaling (dog ”mindstebeløb”)
  - Op til 5 år efter at indbetalingerne er stoppet eller
  - Ophører ved folkepensionsalder eller
  - Tidligere pensionsudbetaling
- PensionDanmark Sundhedsordning
  - Dækker så længe der indbetales pensionsbidrag, og skal fravælges ved overgang til pension – ellers fortsætter den

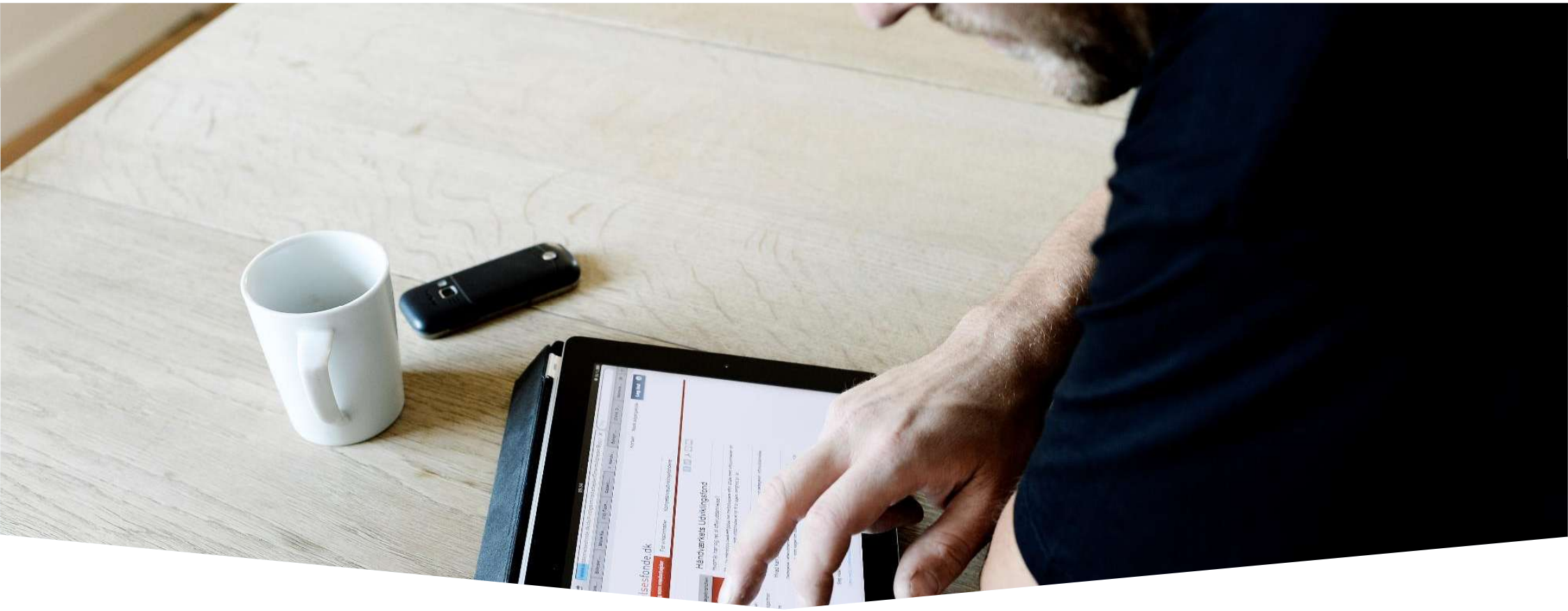

MULIGHEDER I DIN PENSIONSORDNING

Pension/arbejdsophør

DELTID/DELPENSIONERING – MULIGHEDER

- Fuld pensionering
  - Alle typer af pension – aldersopsparing, ratepension og livsvarig pension iværksættes fuldt ud og udbetaling påbegyndes
- Delpensionering
  - Det er muligt at vælge deludbetaling fra én af pensionstyperne
  - Det er muligt at vælge fuld udbetaling af kun én af pensionstyperne
  - (OBS på PD-regler om minimumsopsparing)

- Generelt
  - Muligt at forlænge udbetalingsperioden på allerede igangsatte ratepensioner
  - Muligt at stoppe udbetalingen af allerede igangsatte livsvarige pensioner
- Overenskomst – seniorordninger
  - Undersøg mulighederne i overenskomsterne – finansiere frihed (primært for dem uden efterlønsmulighed)
  - Eksempel: Nedsat pensionsbidrag til 2%, opsparing til seniorfridage
- PensionDanmark Sundhedsordning
  - Muligt at fortsætte, samme pris som hidtil

HVOR SKAL PENGENE KOMME FRA?

FINANSIERINGSKILDER TIL PENSION

- Folkepension og ATP
  (forinden evt. efterløn, tidlig pension)
- Pensionsopsparing
- Bolig – friværdi
  - Sælge?
  - Blive boende?
- Frie midler
  - Opsparing (husk også gæld)
  - Andet – fx værdipapirer

FRIVÆRDI I EJENDOM – REALISERES?

- For mange personer ligger en stor del af aktiverne her
  - Skattefri opsparing
- Hvordan får vi fat i dem?
  - Salg
  - ”Aktiveres/spise mursten”
    - Afdragsfrihed
    - Omlægning af lån
    - Nedsparringslån/prioritetskredit
- Tænk på det i god tid
  - Vilkår efter pension?
  - Spørg i pengeinstitut

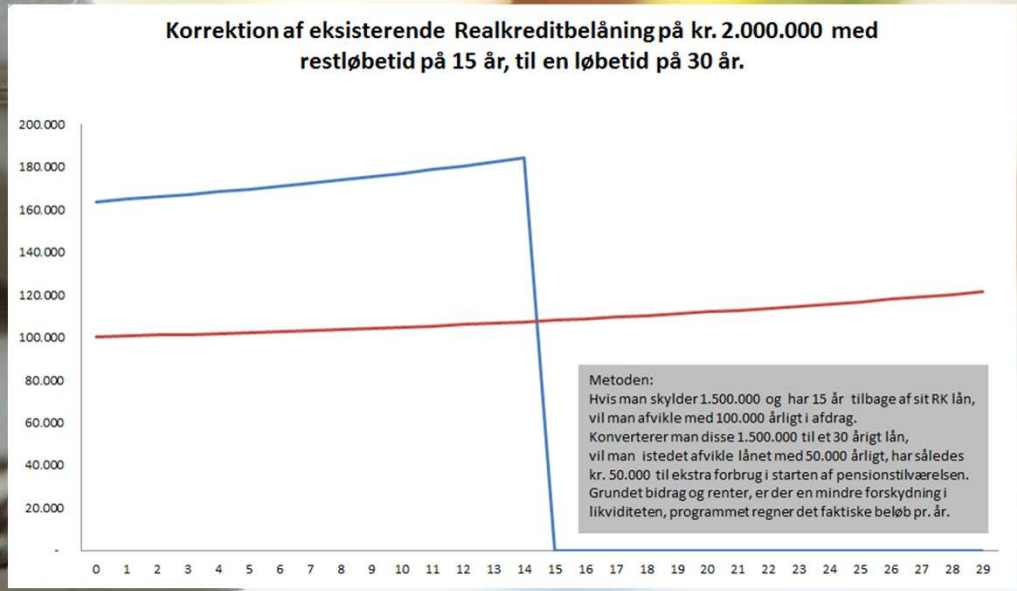

JURA

Arveregler, testamente, gaver

BEGUNSTIGELSE OG TESTAMENTE

Begunstigelse

- Forsikringer og pensionsordninger
  - Begunstigelse - du kan selv vælge, hvem der skal have pengene fra din pensionsopsparing, når du dør
  - Hvis du ikke vælger noget, er det dine ”nærmeste pårørende”, der får beløbet
  - Beløbet går udenom boet (og ingen bofradrag)
- Nærmeste pårørende:
  - Din ægtefælle
  - Din samlever, hvis I har boet sammen i mindst 2 år, og/eller I har børn sammen
  - Dine livsarvinger (børn, børnebørn mv.)
  - Arvinger efter dit testamente
  - Arvinger efter arveloven
- Navngiven begunstiget
  - Mulighed for at styre midlerne rette sted hen

Testamente

- Hvorfor testamente?
  - Ugift – men ønske om at sikre samlever
  - Hvis du eller din ægtefælle har børn fra tidligere forhold
  - Hvis du ønsker, at arven efter dig skal være en form for særeje
  - Hvis du ønsker at bestemte personer eller foreninger, som ikke er dine arvinger, skal arve et beløb efter dig
  - Hvis du ønsker en anden fordeling end den som arveloven bestemmer
  - Hvis du er enebarn, ugift og barnløs og dermed ikke umiddelbart har nogen arvinger
  - Staten får i gennemsnit 75 mio. kr. om året grundet manglende testamente

HVEM ARVER?

	Ugift, ingen livsarvinger	Ugift, med livsarvinger	Gift, ingen livsarvinger	Gift, med livsarvinger
Uden testamente	Fordeles efter arveloven	Børnene arver lige meget	Ægtefællen arver	Ægtefællen og børnene arver halvdelen hver
Med testamente	Fri testationsret	Fri testationsret; Tvangsarv til børn	Fri testationsret; Tvangsarv til ægtefælle	Fri testationsret; Tvangsarv til ægtefælle; Tvangsarv til børn

SAMLEVERES ARVEFORHOLD

- Samlevere har ingen legal arveret, arveret kræver testamente
- Udvidet samlevertestamente (fra 2008)
  - Samlevere kan arve som ægtefæller
    - Kan ikke bestemme fælleseje, særeje osv.
- Betingelser:
  - Lever sammen på fælles bopæl ved dødsfald, og
    - a) har/havde eller venter fælles barn, eller
    - b) har levet sammen i 2 år på fælles bopæl i ægteskabslignende forhold

HVAD NU HVIS JEG BLIVER ALVORLIGT SYG – ELLER DØR?

- Fremtidsfuldmagt – hvad er det ?
  - Ved at oprette en fremtidsfuldmagt kan du selv vælge en fremtidig repræsentant for dig. En fremtidsfuldmagt er et privat og selvvalgt alternativ til værgemål.
  - En fremtidsfuldmagt er en fuldmagt, som du kan oprette nu, men som først kan sættes i kraft, hvis du engang i fremtiden ikke selv længere har evnen til at tage vare på dine økonomiske eller personlige forhold på grund af sygdom, svækket mental funktion eller lignende.
- En fremtidsfuldmagt ophører ved død
  - En fremtidsfuldmagt ophører, når du som fuldmagtsgiver går bort.
- Læs mere og opret Fremtidsfuldmagt på borger.dk

HVAD NU HVIS JEG BLIVER ALVORLIGT SYG – ELLER DØR?

Dødsfald

- Anmeldelse sker hurtigt via CPR-registeret
  - Ingen glemmes
- Alle konti, der indeholder afdødes CPR-nr. spærres/lukkes
  - Farligt hvis I kun har fælles konti
  - Derfor: sørg for at have mindst en egen konto

GAVER

- Der kan gives gaver afgiftsfrit op til:
  - Ubegrænset mellem ægtefæller (kræver dog ægtepagt)
  - Hver ægtefælle kan årligt give op til kr. 76.900 (2025) til børn og børnebørn m.fl.*)
  - Hver ægtefælle kan årligt give op til kr. 26.900 til svigerbørn

- Praktik
  - Vil begge ægtefæller give gaver, så husk at tage fra "egne/separate konti" – ikke samme konto

  - *)
  - børn og stedbørn
  - børnebørn, oldebørn og tipoldebørn (også stedbørns børn, børnebørn og oldebørn)
  - afdødt barns eller stedbarns efterlevende ægtefælle
  - forældre og stedforældre
  - bedsteforældre

Beløbsgrænser for afgiftsfrihed 2025

Gavemodtager	Afgiftsfrit beløb	Afgift af resten
Ægtefæller, registreret partner	Ubegrænset beløb Betingelser	0,00 %
Børn, børnebørn osv. Stedbørn og deres børn osv.	76.900 kr.	15,00 %
Plejebørn Betingelser for plejebørn	76.900 kr.	15,00 %
Samboende (personer, som giveren har haft fælles bopæl med i mindst to år) Betingelser for samboende	76.900 kr.	15,00 %
Svigerbørn, når eget barn er i live	26.900 kr.	15,00 %
Svigerbørn, når eget barn er afgået ved døden	76.900 kr.	15,00 %
Forældre	76.900 kr.	15,00 %
Stedforældre, bedsteforældre	76.900 kr.	36,25 %
Andre	0 kr.	Beskattes som personlig indkomst

SAML DINE OPSPARINGER ÉT STED

- Hvis du samler dine opsparinger, betaler du kun omkostninger ét sted
- Ønsker du rådgivning?
  - Så book et møde med en pensionsrådgiver på pension.dk, eller ring til os på 7012 1330

Er du i tvivl om du har opsparinger andre steder?

Tjek pensionsinfo.dk

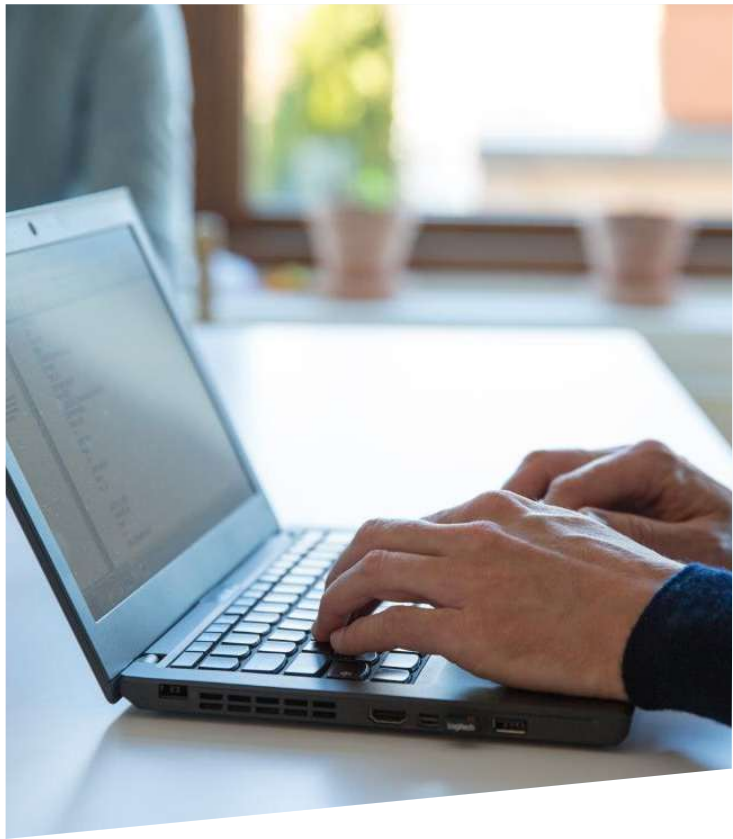

OPLYSNINGER OM PENSION – HVOR?

PensionDanmark

APP'EN – NY VERSION

Download app'en

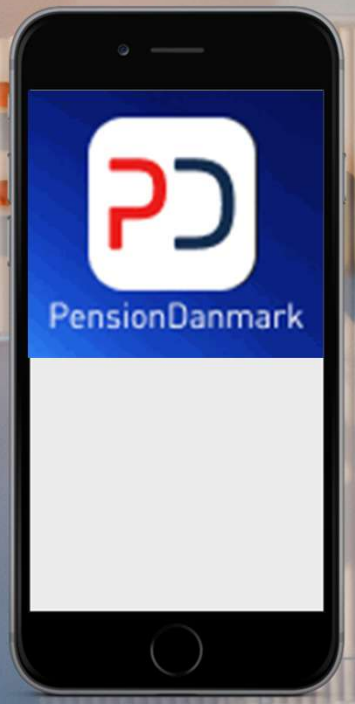

Få overblik

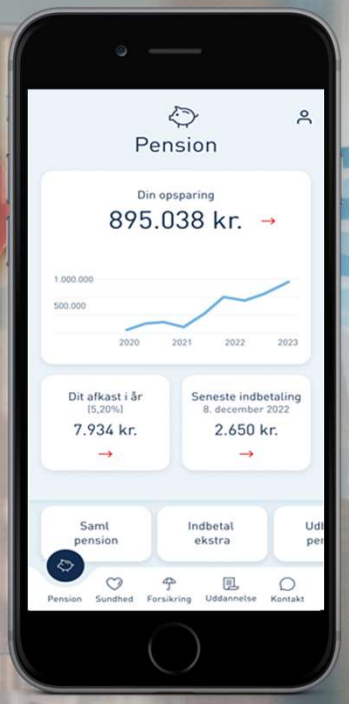

Gammel APP udgår

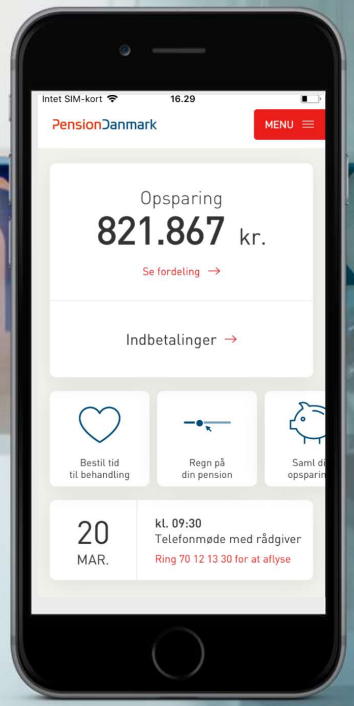

OPLYSNINGER OM PENSION

- Kilder
  - Pensionsinfo.dk
  - Pension.dk
  - Øvrige pensionsselskabers hjemmesider
- mit.dk
- borger.dk
- skat.dk
- aeldresagen.dk - Ældresagen
- fagligsenior.dk – Faglige Seniorer

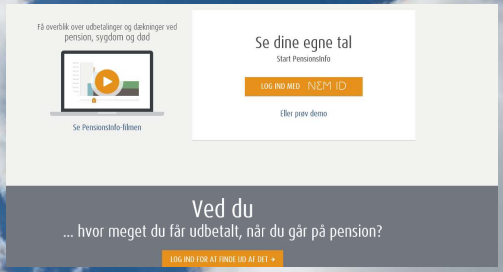

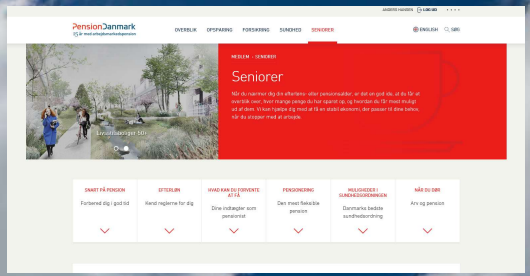

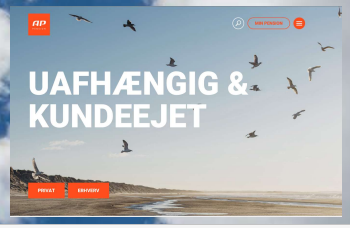

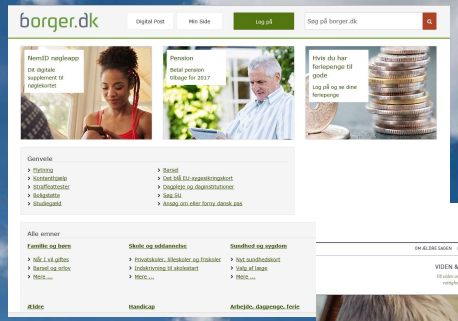

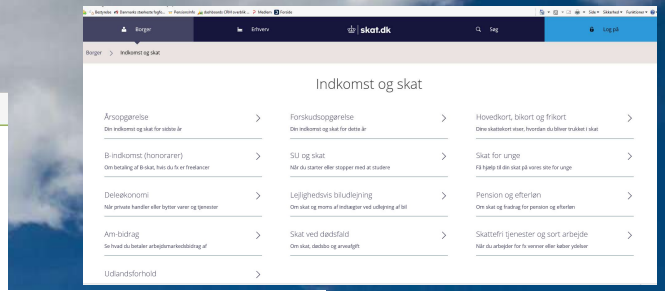

SENIOR-ØKONOMISK PLANLÆGNING

- Hvordan får jeg/vi et overblik over de midler, vi har?
  - Pension, anden opsparing, evt. friværdi
- I hvilken rækkefølge skal jeg/vi bruge vores opsparing?
  - Vi bruger de aktiver først, hvortil der knytter sig de laveste afkast efter skat
- Hvordan får vi det bedste ud af de offentlige ydelser?
  - Vi holder os under modregningsgrænsen, ved at forlænge eller udsætte ratepensionerne
- Optimering i forhold til efterløn og tidlig pension
  - Forskellige satser og modregningsregler
- Eventuel indregning af friværdi i bolig
  - Salg?
  - Belåning/omlægning af lån?
- Den bedste løsning er en kombination af mange hensyn

TAK FOR NU